

Asia: OM 24/41/2015

Nimilain uudistamistyöryhmän mietintö

Yleisiä huomioita

Lausuntonne:

-

Mahdolliset kommenttinne:

-

1 luku. Etunimi

Etunimien enimmäismäärää ehdotetaan nostettavaksi kolmesta neljään.

En ota kantaa

Mahdolliset lisäkommenttinne:

-

Etunimien sukupuolisidonnaisuus ehdotetaan säilytettäväksi. Sukupuolisidonnaisuus olisi jatkossakin harkinnanvarainen edellytys, josta voidaan poiketa erityisestä syystä.

En ota kantaa

Mahdolliset lisäkommenttinne:

-

Lausuntonne 1 luvusta muilta osin:

-

2 luku. Sukunimi

Sukunimiyhdistelmien käyttöönotto ehdotetaan sallittavaksi. Sukunimiyhdistelmät olisivat mahdollisia aikuisille esimerkiksi vihittäessä (10 ja 13 §), mutta tietyissä tilanteissa myös lapsille (6 ja 7 §). Ehdotuksen mukaan sukunimiyhdistelmät olisivat sallittuja myös tilanteissa, joihin ei liity perhesuhteiden muutosta.

En ota kantaa

Mahdolliset lisäkommentit:

-

Käytössä olevien sukunimien suoja ehdotetaan säilytettäväksi entisellään

En ota kantaa

Mahdolliset lisäkommentit:

-

Lausuntonne 2 luvusta muilta osin:

-

3 luku. Nimiviranomaiset ja menettelysäännökset

Lausuntonne 3 luvusta:

Maahanmuuttovirasto on jo arviomuistioon antamassaan lausunnossa ehdottanut harkittavaksi ilmoitusvelvollisuuden säätämistä nimilakiin tietyissä nimenmuutoksen hakemistilanteissa. Maahanmuuttovirasto uudistaa ehdotuksensa ja liittää siksi arviomuistionsa antamansa lausunnon nyt annettavan lausuntonsa liitteeksi.

Henkilö voi menettää hakemuksesta tai ilmoituksesta saamansa Suomen kansalaisuuden kansalaisuuslain 33 §:n perusteella, jos hänen henkilöllisyyttään ei enää voida pitää kansalaisuuslain 6 §:n mukaisesti selvitettyinä. Korkein hallinto-oikeus on esimerkiksi tapauksessa 16.9.2016 taltio 3892 pysyttänyt Maahanmuuttoviraston kansalaisuuden menettämispäätöksen tilanteessa, jossa henkilö oli pyrkinyt muuttamaan syntymäaikansa maistraatissa kansalaisuuden saamisen jälkeen. Maahanmuuttovirasto on myös tehnyt menettämispäätökset tilanteissa, joissa henkilöt ovat hakeneet maistraatilta nimenmuutosta Suomen kansalaisuuden saamisen jälkeen. Henkilöillä ei ollut luotettavaa asiakirjaselvitystä alun perin ilmoittamistaan eikä muutetuista nimistään. Tapauksissa nimenmuutoshakemusten perusteet olivat henkilöiden ulkomaisissa sukulaisuussuhteissa ja nimenmuodostuskäytännöissä, jotka johtivat siihen, ettei henkilöiden henkilöllisyyksiä enää voitu pitää selvitettyinä kansalaisuuslain 6 §:n mukaisesti. Hallinto-oikeus pysytti Maahanmuuttoviraston päätökset, mutta ratkaisut eivät vielä ole lainvoimaisia.

Kun kansalaisuutta hakevat henkilöt eivät voi saada luotettavaa asiakirjaselvitystä keskeisistä henkilötiedoistaan kuten nimistä, perustuvat henkilön tiedot kansalaisuus päätöksessään pitkälti henkilön omaan ilmoitukseen. Nykyisellään Suomen kansalaisuus voidaan myöntää jo neljän tai viiden vuoden oleskelun jälkeen myös sellaiselle turvapaikanhakijataustaiselle hakijalle, jolla ei ole maahan tullessa tai myöhemminkään ollut esittää luotettavana pidettävää näyttöä henkilöllisyydestään. Tätä nykyä noin joka kolmas Suomen kansalaisuutta hakeva ei pysty esittämään kansallista passia Maahanmuuttovirastolle. Ajan kuluessa henkilön ilmoittamat henkilötiedot vakiintuvat henkilön henkilöllisyydeksi Suomessa. Alun perin ilmoitettujen keskeisten henkilötietojen

muuttaminen pitkän Suomessa oleskelujakson jälkeen synnyttää näissä tilanteissa epäilyä siitä, onko Suomen kansalaisuus alun perin myönnetty oikealle henkilöllisyydelle. Koska henkilöllisyyden selvittäminen ja siitä varmistuminen on erityisen keskeistä kansalaisuusasioissa, on alun perin vailla luotettavaa asiakirjaselvitystä rekisteröityjen keskeisten henkilötietojen muuttaminen tutkittava aina huolellisesti.

Valitettavasti Maahanmuuttovirastossa on havaittu, että keskeisiäkin henkilötietoja kuten nimeä ja syntymäaikaa pyritään joskus muuttamaan pian Suomen kansalaisuuden saamisen jälkeen. Esimerkiksi nimenmuutoksen ajoittaminen Suomen kansalaisuuden saamisen jälkeiseen aikaan herättää epäilyä menettelyn tarkoituksellisuudesta. Tavoitteena on voinut olla kansalaisuuden saamisen varmistaminen ja/tai alun perin virheellisen henkilöllisyyden muuttaminen oikeaksi. Virheellisen henkilöllisyyden ilmoittamisen perusteena on voinut olla esimerkiksi oman ja/tai perheen maahan pääsyn varmistaminen.

Maahanmuuttovirastolla on siis velvollisuus tutkia kansalaisuuslain mukaisesti kansalaisuuden menettämisasiat, mutta Maahanmuuttovirastolla ei ole tällä hetkellä tehokkaita keinoja saada tietoja seikoista, jotka käynnistävät kansalaisuuden menettämisharkinnan. Maahanmuuttovirasto ei ole osallinen nimenmuutoshakemusprosessissa. Ilman maistraatin oma-aloitteista ilmoitusta asia ei tule Maahanmuuttoviraston tietoon eikä menettämisharkintaa voida aloittaa. Maistraatille säädettävä oma-aloitteinen ilmoitusvelvollisuus olisi siis välttämätön edellytys kansalaisuuden menettämissäännöksen tehokkaalle soveltamiselle. Ilmoitusvelvollisuus voitaisiin ra-jata tilanteisiin, joissa nimenmuutoshakemuksen peruste on ulkomailla ja joka ajoittuu aikaan ennen kansalaisuuden saamista.

4 luku. Kansainvälisen yksityisoikeuden alaan kuuluvat säännökset

Lausuntonne 4 luvusta:

-

5 luku. Erinäiset säännökset

Lausuntonne 5 luvusta:

-

6 luku. Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

Lausuntonne 6 luvusta:

-

Liitelait

Työryhmän ehdotukseen sisältyy ehdotus muuttaa rekisteröidystä parisuhteesta annettua lakia muun muassa siten, että laista poistetaan rajoitus, jonka perusteella rekisteröidyn parisuhteen osapuoliin ei sovelleta nimilain puolison sukunimeä koskeviä säännöksiä. Uusia parisuhteita ei ole enää voinut rekisteröidä 1 päivästä maaliskuuta 2017 lähtien, joten muutos soveltuisi vain rekisteröidyn parisuhteen kuluessa tai parisuhteen purkautumisen jälkeen tehtyihin nimenmuutoksiin.

En ota kantaa

Mahdolliset lisäkommenttinne:

-

Yksityiskohtaisia huomioita

Pykäläkohtaiset tekniset huomiot:

-

Voit jättää kommentit lausuntoon myös liitteenä

[20160523_Migrin lausunto.pdf](#)

Välimäki Kaj

Maahanmuuttovirasto - Maahanmuuttoviraston ylijohtaja Jaana Vuorio on hyväksynyt lausunnon 16.6.2017.